Regeling van de Minister voor Rechtsbescherming van ……, nr. ……, tot wijziging van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens)

De Minister voor Rechtsbescherming,

Gelet op artikel 35a, eerste lid, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;

Besluit:

Artikel I
De bijlage van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens wordt als volgt gewijzigd:

A

De tabel **"**Buitengewoon opsporingsambtenaar" wordt vervangen door bijlage 1 bij deze regeling.

B

De tabel "Dienst Justitiële Inrichtingen" wordt als volgt gewijzigd:
1. De regels met de functietitels "Detentie inrichtingsbeveiliger", "Detentie inrichtingsbeveiliger receptie ingeslotenen" en "Detentie inrichtingswerker" vervallen.
2. De functie "Detentie inrichtingswerker gezinsvervangende voorziening" wordt vervangen door "Detentietoezichthouder gezinsvervangende voorziening".

C

Aan het slot van de bijlage wordt de tabel, opgenomen in bijlage 2, bij deze regeling toegevoegd.

Artikel II
Deze regeling treedt in werking met ingang van …… .

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind

Bijlage 1 als bedoeld in artikel I, onder A

Buitengewoon opsporingsambtenaar			
Functie	**Functiebenaming**	**Bevoegdheid geweld te gebruiken** (artikel 35a, tweede lid, onder a, Wjsg)	**Toegang tot gevoelige informatie** (artikel 35a, tweede lid, onder b, Wjsg)
Het betreft functies die behoren tot de domeinen genoemd in de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar en die worden vervuld door buitengewoon opsporingsambtenaren	Buitengewoon opsporingsambtenaar		X
Het betreft functies die behoren tot de domeinen genoemd in de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar en die worden vervuld door buitengewoon opsporingsambtenaren van wie op de akte van beëdiging is aangetekend dat zij ingevolge artikel 7, negende lid, Politiewet 2012 bevoegd zijn politiebevoegdheden uit te oefenen	Buitengewoon opsporingsambtenaar	X	X

Bijlage 2 als bedoeld in artikel I, onder C

Gemeenten			
Functie	**Nadere omschrijving**	**Toegang tot gevoelige informatie** (artikel 35a, tweede lid, onder b, Wjsg)	**Integriteitsbeoordelingen** (artikel 35a, tweede lid, onder c, Wjsg)
Manager op het terrein van veiligheid	- Eindverantwoordelijk voor de adviezen die aan de burgemeester worden gegeven op het gebied van openbare orde en veiligheid (OOV); - Aansluiten bij portefeuillehouders overleggen inzake OOV of bij driehoeksoverleggen als bedoeld in artikel 13 Politiewet 2012	X	
Adviseur Openbare Orde en Veiligheid (OOV) /specialisten veiligheid	- Adviseren van de burgemeester op OOV-taken inzake de aanpak van ondermijning of georganiseerde criminaliteit;	X	

	- Aansluiten bij portefeuillehouders overleggen inzake OOV of bij driehoeksoverleggen als bedoeld in artikel 13 Politiewet 2012		
Informatiecoördinator/ Informatieanalist	Informatie verzamelen en analyseren ten behoeve van de aanpak ondermijning en georganiseerde criminaliteit	X	
Bibob-coördinator/Bibob-adviseur	Werkzaamheden in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)		X
Coördinator ondermijning/medewerker ondermijning	Werkzaamheden in de aanpak ondermijning en georganiseerde criminaliteit	X	X
OOV jurist/handhavingsjurist	Juridische advisering en voeren procedures op het gebied van OOV	X	
Medewerker ICT/expert informatievoorziening	Uitvoeren van het functioneel beheer van het gemeentelijke informatievoorzieningssysteem en beheren van de toegang tot analysetools en informatiesystemen die onder andere casusinformatie analyseren op het terrein van OOV	X	
Directiesecretariaat/managementondersteuner op het terrein van veiligheid/OOV/programma's aanpak Ondermijning	Faciliteren en ondersteunen van de directie en het management van afdelingen Veiligheid/OOV/programmastructuur aanpak ondermijning op secretarieel, administratief en organisatorisch gebied	X	
Toezichthouder, niet zijnde boa's met handhavende taken op beleidsgebieden in de clusters Leefbaarheid & Ondermijning en Drank & Horeca, Evenementen en Bijzondere Wetten en die in die hoedanigheid toegang krijgen tot gevoelige informatie, zoals bestuurlijke rapportages vanuit de politie	Toezichthouden en handhaven op het terrein van OOV	X	

Toelichting

Algemeen

Deze regeling strekt tot wijziging van de regeling waarmee functies worden aangewezen die middels een verklaring omtrent het gedrag met justitiële gegevens en politiegegevens (VOG politiegegevens) worden gescreend. Nieuw is dat bepaalde functies bij gemeenten worden aangewezen en dat de aanwijzing voor alle buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) gaat gelden. Bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voorziet de wijziging in aanpassingen van functiebenamingen. In de bijlage wordt aangeduid of de daar genoemde functies zijn aangewezen om de reden van een geweldsbevoegdheid (a), toegang tot gevoelige informatie bij de uitvoering van wettelijke taken op het terrein van openbare orde en veiligheid of handhaving van de rechtsorde (b) of in het kader van integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (c).

Aanleiding

Er zijn voordrachten ingediend voor aanwijzing van functies bij de DJI, de gemeenten en voor de boa's. Met deze voordrachten hebben de vakministers (respectievelijk de Minister voor Rechtsbescherming, de Minister van Binnenlandse zaken en de Minister van Justitie en Veiligheid) functies voorgedragen voor een VOG politiegegevens. De voordrachten geven aanleiding de regeling te wijzigen door enkele functies bij DJI toe te voegen en te verwijderen, de categorie boa's uit te breiden met boa's zonder geweldsbevoegdheid en enkele functies bij de gemeenten aan te wijzen.

Gemeenten uiten al langere tijd de behoefte aan een uitgebreidere screeningsmogelijkheid voor een aantal functies op het terrein van de openbare orde en veiligheid, in het bijzonder voor degenen die betrokken zijn bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Gemeenten voeren een integriteitsbeleid, met aandacht voor training en bewustwording en andere beheersmaatregelen, zoals applicatiebeheer, functiescheiding, en fysieke beveiliging van ruimten en materiaal. Binnen het integriteitsbeleid van gemeenten is de screening van medewerkers een belangrijk beheersinstrument. In bepaalde gevallen is behoefte aan uitgebreidere screening dan de VOG natuurlijke personen (VOG NP). Met het aanwijzen van een aantal functies bij de gemeenten voor de VOG politiegegevens wordt aan deze behoefte gehoor gegeven. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft in kaart gebracht voor welk type functies een VOG politiegegevens noodzakelijk is. Gezien de verschillen in functiebenaming bij de gemeenten is er voor gekozen algemene functietitels op te nemen met een toelichting wat hieronder wordt verstaan. Een nadere toelichting wordt gegeven in de artikelsgewijze toelichting. Van de gemeenten als werkgever vergt dit een vertaalslag om te beoordelen voor welke functies binnen de eigen organisatie een VOG politiegegevens vereist is. De VNG ondersteunt de gemeenten hierbij en fungeert waar nodig als vraagbaak voor de gemeenten.

De VOG politiegegevens was al vereist voor de boa's van wie op de akte is aangetekend dat zij ingevolge artikel 7, negende lid, van de Politiewet 2012 bevoegd zijn politiebevoegdheden uit te oefenen. De boa's zonder geweldsbevoegdheid worden nu ook aangewezen, omdat zij uit hoofde van hun functie toegang hebben tot gevoelige informatie bij de uitvoering van wettelijke taken op het terrein van de handhaving van de rechtsorde. Zij hebben de wettelijke bevoegdheid een proces-verbaal (pv) op te kunnen stellen en hebben, afhankelijk van de leesrechten die worden toegekend door de werkgevers, toegang tot oude pv's. Voortaan vindt daardoor de screening van alle boa's door middel van een VOG politiegegevens plaats.

De wijziging van aangewezen functies in de tabel van DJI is het gevolg van een reorganisatie. Hierdoor zijn functietitels gewijzigd en zijn functietitels komen te vervallen. De aanpassingen betreffen alleen wijziging van de betreffende functietitels. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Regeldruk regeling en administratieve lasten

Bij het behandelen van aanvragen voor een VOG politiegegevens is geen sprake van additionele administratieve lasten voor de aanvrager van de VOG politiegegevens, omdat hetzelfde proces wordt doorlopen als bij een aanvraag van een reguliere VOG. De kosten voor een aanvraag van de VOG politiegegevens worden in rekening gebracht bij de aanvrager. De kosten voor de VOG politiegegevens zijn hoger dan voor een reguliere VOG. De werkgevers geven aan de aanvragers aan dat het een functie betreft waarvoor de VOG politiegegevens vereist is. Justis heeft de KvK-nummers van de desbetreffende organisatie nodig voor het in behandeling nemen en vervolgens beoordelen van de aanvraag. Werkgevers die werknemers detacheren bij een opdrachtgever in een functie genoemd in deze ministeriële regeling, leveren ook het KvK-nummer aan bij Justis.

Uitvoering / uitvoerbaarheid

De wijziging van deze ministeriële regeling zorgt naar schatting voor 3000 extra aanvragen in 2023. Justis en de Politie zijn voldoende toegerust om deze extra aanvragen te behandelen.

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A
De VOG politiegegevens is al vereist voor de boa's met geweldsbevoegdheid. Met deze wijziging is de VOG politiegegevens vereist voor alle boa's. Boa's kunnen binnen het domein waarin zij zijn benoemd een pv opstellen ten behoeve van de opsporing van een strafbaar feit (artikel 2 Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar) en hebben per definitie toegang tot opsporingsinformatie in het kader van de handhaving van de rechtsorde, in ieder geval in het kader van de individuele zaken die zij zelf in de uitoefening van hun functie behandelen. Aan de informatiepositie van boa's zijn maatschappelijke risico's verbonden omdat informatie moedwillig onjuist of onvolledig kan worden vastgelegd of oneigenlijk kan worden gebruikt. Het kunnen raadplegen en bewerken van gevoelige informatie kan interessant zijn voor personen uit het criminele circuit. Door deze wijziging zijn alle boa's aangewezen voor screening door middel van een VOG politiegegevens, omdat alle boa's toegang hebben tot gevoelige informatie bij de uitvoering van wettelijke taken op de handhaving van de rechtsorde (artikel 35a, tweede lid, onder b Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg). Voor de goede orde zij opgemerkt dat boa's met geweldsbevoegdheden al vanaf de introductie van de VOG politiegegevens zijn aangewezen.

Onderdeel B
De functies detentie inrichtingsbeveiliger, detentie inrichtingsbeveiliger receptie ingeslotenen en detentie inrichtingswerker vervallen omdat de benamingen van deze functies zijn omgezet naar complexbeveiliger en penitentiaire inrichtingswerker, welke functies al zijn aangewezen. De benaming van de functie detentie inrichtingswerker gezinsvervangende voorziening is gewijzigd in detentietoezichthouder gezinsvervangende voorziening. De functie is inhoudelijk ongewijzigd gebleven.

Onderdeel C
Gemeenten hebben wettelijke bevoegdheden op het gebied van handhaven van de openbare orde waaronder begrepen de bestuursrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Gemeenten zetten in op bestuursrechtelijke bestrijding van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit (zoals grootschalige drugshandel, vastgoedcriminaliteit, cybercrime, mensenhandel, criminele motorbendes en de aanpak van radicalisering en terrorisme). Het gaat daarbij om de bevoegdheden tot handhaving van de openbare orde op basis van de artikelen 172 tot en met 176a Gemeentewet en bijvoorbeeld artikel 3b van de Opiumwet en de vergunningverlening ingevolge de Alcoholwet. Medewerkers die de burgemeester ondersteunen bij het uitvoeren van bovenstaande taken op het terrein van openbare orde en bestuursrechtelijke handhaving van de rechtsorde hebben toegang tot gevoelige informatie. Voor hen is screening door middel van een VOG politiegegevens noodzakelijk (artikel 35a, tweede lid, onder b, Wjsg).
Daarnaast zijn medewerkers betrokken bij integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur op basis van artikel 7a en 28a van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob). Ook voor die medewerkers is een VOG politiegegevens noodzakelijk (artikel 35a, tweede lid, onder c, Wjsg).
Medewerkers beschikken bij de uitvoering van voornoemde taken veelal over casusinformatie, bijvoorbeeld gevoelige informatie over inwoners van de gemeente (politiegegevens of justitiële gegevens). Het kan ook gaan om operationele of tactische beleidsinformatie waarbij de specifieke inzet op handhaving in bepaalde delen van de gemeente is uitgewerkt. De risico's wanneer deze informatie op niet-integere wijze wordt gebruikt zijn groot. Belangrijke risico's zijn het frustreren of verstoren van lopende opsporingsonderzoeken en mogelijk gevaar voor de persoonlijke veiligheid van de burgemeester en andere bestuurders, maar ook van ambtenaren. Het kan ook gaan om specifieke casusinformatie die als deze in verkeerde handen komt, kan leiden tot maatschappelijke onrust (denk aan vertrouwelijke specifieke informatie waarover radicaliseringsspecialisten de beschikking krijgen).
In de bijlage zijn functies bij gemeenten opgenomen waarvan een hoge mate van integriteit wordt verwacht en die toegang hebben tot gevoelige informatie bij de uitvoering van wettelijke taken op het terrein van openbare orde en veiligheid of handhaving van de rechtsorde of betrokken zijn bij integriteitsbeoordelingen (artikel 35a, tweede lid, onder b en c Wjsg). Functies die zijn aangemerkt als vertrouwensfuncties zijn niet opgenomen in de bijlage. Voor deze functies is een veiligheidsonderzoek vereist dat wordt uitgevoerd door de AIVD.

Manager op het terrein van veiligheid
De managers (waaronder tevens begrepen directeuren en afdelingshoofden op het terrein van veiligheid) ondersteunen de burgemeester bij zijn wettelijke taken op het gebied van openbare orde en veiligheid (OOV) en adviseren de burgemeester. In dat kader kan worden aangesloten bij portefeuillehouders overleggen inzake OOV en bij driehoeksoverleggen als bedoeld in artikel 13 van de Politiewet 2012. In deze overleggen worden ingevolge artikel 16, eerste lid, onder b, van de Politiewet 2012 inlichtingen gedeeld.

Adviseurs Openbare Orde en Veiligheid (OOV)/specialisten veiligheid
De adviseurs OOV, soms ook aangeduid als specialisten veiligheid, hebben een operationele of tactische informatiepositie en daardoor toegang tot en kennis van informatie gerelateerd aan ondermijning en

georganiseerde criminaliteit. In het kader van de aanpak van ondermijning zijn er contacten met medewerkers van het Regionale informatie- en expertisecentrum (RIEC).
In de middelgrote en grote gemeenten zijn bepaalde taakaccenten binnen de afdelingen veiligheid belegd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om specialisten op het gebied van:
- Aanpak ondermijning, waaronder:
- Drugscriminaliteit en -beleid
- Vastgoedcriminaliteit
- Cybercrime
- Radicalisering,
- Mensenhandel,
- Stelsel beveiligingsmaatregelen/bewaken en beveiligen,
- Aanpak jeugdcriminaliteit.

Informatiecoördinator/informatieanalist
Bij de functie van een informatiecoördinator en informatieanalist komen veel verschillende (open en gesloten) informatiebronnen samen die gebruikt worden voor de uitvoering van wettelijke taken op het terrein van OOV en handhaving van de rechtsorde. Te denken valt bijvoorbeeld aan informatie over lopende onderzoeken naar drugspanden en het illegaal gokken in bepaalde panden. Een analist krijgt allerlei casussen te zien en beschikt over specifieke informatie over zware criminaliteit-objecten en RIEC-casuïstiek. Ook kan het gaan om operationele beleidsinformatie. Als dergelijke informatie in verkeerde handen terechtkomt kan dit grote gevolgen hebben.

Bibob-coördinator/ Bibob-adviseur
In deze functies is sprake van integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur op basis van de Wet Bibob. Het betreft hier dus integriteitsbeoordelingen als bedoeld in artikel 35a, tweede lid, onder c, Wjsg. In de Wet Bibob zijn regels gesteld omtrent de geheimhouding van informatie. In het kader van de werkzaamheden kan de Bibob-coördinator en/of Bibob-adviseur uit hoofde van eigen onderzoek ingevolge de Wet Bibob naast gegevens uit open bronnen onder meer over de volgende gegevens beschikken:
- door de aanvrager tijdens Bibob-proces zelf aangeleverde gegevens;
- gegevens uit de basisregistratie personen;
- politiegegevens verstrekt ingevolge artikel 4:3, eerste lid, onder l, van het Besluit politiegegevens;
- justitiële gegevens verstrekt ingevolge artikel 15 van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens;
- strafvorderlijke gegevens verstrekt ingevolge artikel 39f Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;
- inzage van gegevens in het handelsregister ingevolge de Handelsregisterwet 2007.

Daarnaast kan de Bibob-coördinator en/of Bibob-adviseur middels het door het Landelijk Bureau Bibob (LBB) uitgebrachte advies ook over gevoelige gegevens beschikken.

Coördinator ondermijning/medewerker ondermijning
In steeds meer gemeenten zijn er coördinatoren en/of projectleiders ondermijning aangesteld. Bij sommige gemeenten vallen de taken van de coördinatoren en medewerkers ondermijning onder het takenpakket van de OOV-Medewerker. Er zijn ook gemeenten waar een specifieke coördinator of medewerker ondermijning is aangesteld als gevolg van de gelden die het Ministerie van Justitie en Veiligheid ter beschikking heeft gesteld vanuit het Breed offensief tegen ondermijnende criminaliteit (BOTOC).

OOV jurist en handhavingsjurist
Bij de OOV- en handhavingsjuristen komt alle informatie samen die door de hiervoor genoemde functionarissen is uitgezocht. In het geval van een juridische procedure en aan de voorkant in het meedenken met- en adviseren van de functionarissen. Meer concreet gaat het onder meer om werkzaamheden op de volgende terreinen:
- Bibob-casussen;
- Sluiten panden in het kader van de Opiumwet;
- Coffeeshops;
- Illegaal gokken en heling;
- Bestuursrecht of civielrecht in het kader van de aanpak van OMG's of zaken die als handhavingsknelpunt zijn aangewezen (te denken valt aan campings, vakantieparken, bedrijventerreinen); alsmede
- Procedures waarvoor bestuurlijke rapportages vanuit de politie worden verstrekt.

Medewerker ICT/expert informatievoorziening
Gemeenten slaan in het gemeentelijke informatievoorzieningssysteem casusinformatie op. De medewerker ICT en/of expert informatievoorziening beheert de toegang tot analysetools en/of informatiesystemen die onder andere casusinformatie analyseren. De 'medewerker ICT' en 'expert informatievoorziening' komt door toegang tot en-/of beheer van ICT-systemen dagelijks in contact met informatie die directe betrekking kan hebben op casussen.

Het gaat hierbij onder meer om politiegegevens, financiële gegevens zoals FIU-informatie, informatie van de Belastingdienst, gegevens uit de Basisregistratiepersonen en justitiële gegevens.

Directiesecretariaat/managementondersteuner op het terrein van veiligheid/OOV/programma's aanpak Ondermijning
Om hun functie goed te kunnen uitoefenen hebben medewerkers in deze functies toegang tot het e-mailaccount van de directie/het management Veiligheid/OOV en Programmamanagement aanpak Ondermijning en derhalve toegang tot de relevante stukken. Daarmee kunnen deze medewerkers toegang hebben tot justitiële informatie en andere informatie uit gesloten bronnen. Daarnaast komt deze categorie medewerkers ook veelvuldig in aanraking met operationele en tactische informatie over gebieden waar de gemeente zich op richt.

Toezichthouders, niet zijnde boa's met handhavende taken op beleidsgebieden in de clusters Leefbaarheid & Ondermijning en Drank & Horeca, Evenementen en Bijzondere Wetten
Deze medewerkers verrichten werkzaamheden op verschillende terreinen die veelal verband houden met criminaliteit, overlast en ondermijning en krijgen in die hoedanigheid toegang tot gevoelige informatie, te denken valt aan bestuurlijke rapportages vanuit de politie. De terreinen waarop toezicht wordt gehouden en gehandhaafd betreft:
- Woonoverlast
- (Illegale) prostitutie
- Drugsdealpanden
- Outlaw motorcycle gangs (OMG)
- Wet op de kansspelen
- Horeca (accent ligt op aanpakken schijnbeheer)
- Bestuurlijk Interventieteam

De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind